

sekretar je bil v Mariboru v obdobju na dom za celo leto 1920. po leta 20 K. za četrt leta 1921. Izvan Jugoslavije 50 K. skoraj do konca se pošilje na upravljajočega Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroska cesta št. 5. da se določita do odpovedi. Karakterne se plačuje naprej. Telefon štev. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LIJUDSTVU V POUK NI ZORNEDU

36. štam.

Maribor, dne 8 septembra 1921.

55. letnica.

Veličastno zborovanje naše stranke v Mariboru 28. avg. Shoda se je udeležilo 3.000 ljudi.

Cerkvena slovesnost.

Slavnost je bila združena tudi z božjo službo za zborovalce. V baziliki Matere Milosti je ob 8. uri narodni poslanec in profesor dr. Hohnjec imel pridigo.

Začetek zborovanja.

Člani izvršilnega odbora naše stranke in načelnik mariborskoga okrajnega zastopa dr. Leskovar je s prisrednim pozdravom otvoril veličastno zborovanje. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen poslanec Pišek.

Dr. Korošec govori.

Med ploskanjem in živio-klici nastopil načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. V početku se je spomnil govornik smrti prvega kralja Jugoslavije Petra I. in je zaklical trikratni „Slava!“ Zborovalci so stojali poslušali te besede in sledili dr. Korošcu v s slava klici. Nato je dr. Korošec v enourmem govoru, ki je bil mestoma ukiniten po dolgotrajnem odobravanju in ploskanju, govoril o notranjem in zunanjem položaju naše države. Govoril je živo, prepričevalno. Orisal nam je skrajno slabu gospodarstvo sedanja vlade in nesrečno notranje in zunajno politiko, ki jo uganjajo stranke, ki sedijo v Beogradu v vladi. Povedal nam je, da je naša krščanska Ljudska stranka izdelala velik načrt, po katerem bodo naša slovenska in hrvačka ljudska stranka skupno z enakomislečimi brati v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, napravile močno medsebojno zvezo, katere glavni cilj bo, da strmoglavi sedano demokratisko-samostojno-radikalno-muslimansko vlado. Sedanja vlada je grobokop Jugoslavije! Ker ne zna gospodariti, ampak samo razmetavati milijone davčnega denarja, podpira samo velike bogataše, dela vedno draginjo, širi nezadovoljstvo, ropa osebno svobodo, goji militarizem ter sovraštvo pri sodenjih državah. O socijalno demokratični stranki je izjavil, da jo vlada boža in podpira na vse mogoče načine. Tega božanja in podpor so pa deležni samo voditelji socijalno demokratične stranke, dočim pa ubogo delavstvo vedno bolj trpi. Končno je pozval vse pristaše naše stranke, naj bodo krajžni, pogumno in odločni.

Drugi govorniki.

Dr. Verstovšek je govoril o tisku, to je o časopisu. Profesor Vesenjak je razpravljal o davčnih bremenih, ki kažejo posebno letos ne samo naše stranke.

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Vse mostvo je bilo zbrano na krovu sprejet. Megla se je dvignila ob snem z mesecem in nam razkrila dvoje nizkih grščev. Ki sta ležala dolni jugozapadnem obzorju, kaki dve milijonarzen. Zadaj za njima se je dvigal tretji, višji gršč, njegov vrh je še bil zavit v meglo. Vsi trije so bili strmi in koničasti.

Toliko sem videl prvi kip kakor v sanjah. Nisem se še zdramil in strahu in groze, ki sem jo preživel v sotočju pred par minutami.

Kapitan Smollett je zapovedal, poseljal se zadonela in „Hispaniola“ se je zasukala za nekaj točk bliže k vetrinu in jadrala v taki smeri, da smo se bližali otoku na njegovi vzhodni strani.

„Sedaj pa, možje“, je reklo kapitan Smollett, ko je bilo vse izvršeno, „povejte mi, kdo izmed vas je že kdaj videl ta-le otok?“

„Jaz!“ se je oglasil Silver. Na neki trgovski ladiji sem bil kuhar in

vodo je naložila na tem-le otoku.“ „Pristanišče je na jugu, za malim otočcem, mislim“, je vprašal kapitan Smollett.

„Dá, gospod! Otok kostenjaka ga imenujejo. Tukaj je bilo nekdaj glavno skrivališče pomorskih roparjev. Na krovu smo imeli moža, poznal je vsa imena, ki so jih dajali grščem in zalistom. Tisti-le severni gršč se imenuje gršč sprednjega jadrnika. Trije takški gršči namreč potekajo drug za drugim proti jugu, gršč sprednjega, glavnega in srednjega jadrnika, gospod! Glavnega – tistega visokega, ki je v meglo zavit, so navadno imenovali tudi „Daljnogled“, ker je stala na njem straža, kadar so dolni v zalivu snažili svojo ladjo. Kajti tukaj v tem skrivališču so snažili svojo ladjo, ako dovoilate, da to povem, gospod!“

„Imam tu-le nekač zemljevid“, je reklo kapitan Smollett, „poglejte, ako se strinja s tem, kar veste vi!“

Oči so gorele Dolgemu Johnu, ko je vzel zemljevid v roke. Toda koj po prvem pogledu na papir je stopilo razočaranje na njegovo lice.

Zemljevid ni bil tisti, kismo ga našli v Billovem voščenem platnu, temveč le posnetek, natančen posnetek ris-

kmeta, ampak tudi obrtnika in delavca. Na podlagi odredb sedanja vlade je kazal zborovalcem oni blagoslov, katerega so prinesli samostojni po 28. novembetu našemu ljudstvu. Sedanje ministrstvo, v katerem sedi poslanec Samostojne kmečke stranke, mesar Pucelj in liberalni advokat dr. Kukovec je podražilo tobak, podražilo druge živiljske potrebščine, predpisalo višji zemljiški davek, višji vinški davek, višji desetek, višjo carino za ljudske potrebščine, obdačuje sedaj celo osebne vozove itd. Blagoslova pa pri državnem gospodarstvu ne more biti, ker vlada podkupuje Turke, samostojne in socijaldemokrate s sto in sto milijoni našega davčnega denarja. Za Sokole, za prešerna potovanja ministrov, za mesina gledališča ima sedanja vlada milijone in milijone našega denarja, dočim hodijo ubogi otroci naših delavcev in viničarjev gladni in raztrgani okoli. Kmet in obrtnik pa stokača pod silno težo novih davkov in bremen. Tako ne sme iti dalje! Za Vesenjakom je govoril tajnik Žebot o naši politični organizaciji. Predlagal je naslednje resolucije, ki so bile brez ugovora prejete:

1. Zborovalci odobravajo politiko Jugoslovanskega kluba, izrekajo klubu in voditelju dr. Korošcu zahvalo in zaupanje.

2. Zahtevamo revizijo ustawe, da se slovenskim pokrajinam zasigura obširna samouprava.

3. Odločno zahtevamo versknaravno vzgojo, odklanjamо sokolizacijo našega šolstva ter zahtevamo črtanje kancelparagrafa in drugih v ustanavi proti svobodi kat. Cerkve naperjenih točk.

4. Ugovarjamo proti kršenju ravokar vsiljene ustawe. Od vlade zahtevamo, da nam vrne prituštavno odvzetno osebno svobodo, da se odpravijo nepotrebne stnosti in sekature pri potovanju po domačih krajih.

6. Zahtevamo carine prost izvoz živine, za katero primanjkuje živinorejcem potrebne krme.

Ustanovitev Zupanske zveze.

Za sodne okraje: Ljutomer, Ormož, Gor. Radgona, Ptuj, Slov. Bistrica, Marenberk, Sv. Lenart in Maribor se je ustanovila ta dan okrožna organizacija Slov. županske zveze. O ciljih in namenih te zveze sta govorila narodna poslanca Stanonik iz Ljubljane in Kranjc iz Pirešice.

Za predsednika okrožnega odbora Županske zveze je bil izvoljen mladi župan Ivan Urbas iz Slemenja pri Mariboru. Za odbornike: za okraj Ljutomer: Jakob Stuhec, župan v Starinovici; Ormož: Andraž Bedjanič, žu-

pan v Obrežu; Gornja Radgona: Fr. Santl, župan v Crešnjeycih; Ptuj: S. Niedvev, župan v Cirkoveah; Sl. Bistrica: Pavel Salošnik, župan, Spodnja Novavas; Marenberk: Luka Drženčnik, župan, Grlica pri Ribnici; Sv. Lenart: V. Klemenčič, župan v Sv. Trojici;

Maribor: Stanko Hauptman, župan v Ročpohu; Alojzij Zupanič, podžupan v Jarenini; Jakob Florjančič, župan pri Sv. Miklavžu; Janez Juršič, župan v Biestrje pri Rušah; mesto Maribor: dr. Josip Leskovar, mestni svetovalec. V okrajni odbor Županske zveze za sodni okraj Maribor so bili izvoljeni župani, oziroma svetovalci: St. Hauptman, Ivo Urbas, Ivan Dreisiebner, L. Fluher, Franc Pišek ml., Miroslav Kerl, Jakob Florjančič, Ignac Thaler, Maks Lampeht, Anton Vernik, Antol Krešek in dr. K. Verstovšek.

Ob koncu zborovanja so priredili zborovalci našemu voditelju dr. Korošcu prisrčne ovacije.

Samostojni „blagoslov“ za davkoplačevalce.

Naši samostojni poslanci tako radi obesijo na veliki zvon vse obljube, katera jim je že dal finančni minister, skrbno pa zamolčijo, da finančni minister ne obljublja samo finančnih dobrat, ampak pritiska na davkoplačevalce na tako nečuten način, kot v nobeni drugi državi.

Ravno v „blaženi“ dobi, ko nas vladajo iz Beograda samostojni in demokratje, je zagledala luč sveta nova naredba o nagradi finančnih uradnikov in drugih uslužbencev za pobiranje davkov in je prinesel to samostojno demokratsko naredbo „Uradni list“ št. 103.

Finančni minister in tovariš samostojnega ministra Puclja bo delil po tej novi naredbi posebne nagrade vsem onim, ki se bodo odlikovali pri odmeri in pobiranju davkov. Po procentih bodo nagradeni vsi oni davčni uslužbenci, ki bodo izsilili iz žepov davkoplačevalcev tekom enega leta 60% odmerjenega in predpisanega davka. Davčni pandurji, ki se bodo odlikovali pri izzemanju davkov bodo prejeli:

1% od svote pobranega davka od 60 do 70%.

2% od svote pobranega davka od 70 do 80%.

3% od svote pobranega davka od 80 do 90%.

4% od svote pobranega davka od 90 do 100%.

Ako pa bodo davčni iztirjevalci zadeli na posebne težkoče pri davko-

pričevalevcih, bo finančni minister povečal nagrade davčnim pandurjem.

Cela Slovenija že dolgo časa želi pod nezgodnim davčnim vijakom in od sedaj zanprej, ko bodo davki še višji, pa bodo nagrajeni iz žepov davkoplačevalcev oni, ki bodo odmerjali in iztirjevali davke. Sedaj si pač lahko mislimo, kako bodo začele postopati z ubogim kmetskim ljudstvom davčne oblasti, ki se bodo pač potrudile, da si prislužijo nagrade, katere jim ponuja finančni minister in tovariš Pucljev. Naši kmetje davkoplačevalci pa si naj zapomnijo, da je bila izdana naredba o nagradi davčnih iztirjevalcev v oni žalostni dobi, ko so bili davki že nezgodni, v letu, ko je kmet pobrala suša poljske pridelke in ko so vladali Slovenijo v Ljubljani in celo kraljevino v Beogradu samostojni v objemu z demokratij.

V Slov. Bistrici bo 11. septem. velik ljudski shod!

za cel slovenjebistriški okraj združen z ustanovitvijo „Županske zveze“. Ob pol 8. uri (po opravilu) tabor na prostem. Govorijo naši poslanci. Torej vse 11. septembra v Slov. Bistrico!

Slov. kmetska zveza.

Obljube ministra Puclja.

V 35. št. „Kmetijskega lista“ je obelodanjeno neko beograjsko poročilo, po katerem se je minister Pucljev baje zopet enkrat prav toplo zavzel za kmetske križe in težave. Poročilo pravi, da je poljedeljski minister Pucljev izvedel obširno revizijo naredbe o kreditih za kmete in kmetijske zadruge. Sedaj, ko je to naredbo dobil Pucljev v svoje obsežne prste, naredba odgovarja – vsaj „Kmet. list“ je tega mnenja – zahtevam in potrebam (!) kmetskega ljudstva, Obljubljeni, toda samo obljubljeni krediti vsezmognega ministra Puclja se bodo porazdelili na tale način: „1. 20 milijonov dinarjev za podporo kmetom in vasem, ki so trpele škodo vsled povodnji ali vsled požarov; 2. 50 milijonov dinarjev kot posojilo v kmetijskih zadrugah organiziranim (v „Ekonomu“ n. pr. op. ur.) kmetom in 3. 50 milijonov dinarjev kot posojilo neorganiziranim kmetom. Posojila se izdajo pod zelo ugodnimi pogoji“. Tako piše „Kmetijski list“ od dne 1. septembra leta 1921.

Nam pa velikopotezne obljube generaljedeljskega ministra nočijo v glavo. Osobito za to ne, ker jih samostojni tintomazi okoli Mrdušjevega evangelija uporabljajo v hujskajoče svrhe in pravijo: „Tako dela pravi

približal. Seveda ni mogel vedeti, da sem slišal v jabolčnem sodu vse njegove puntarske razgovore s tovariši, toda njegova hinavščina, nasilnost in brezsrečnost mi je pognala tak strah po kosteh, da sem se nehote stresel, ko mi je položil roko na ramo.

„Ej“, je dejal, „prijeten prostorček za takega fanta, ta-le otoček! Sli boste na suho, kopali se boste, plazili po drežju, lovili divje koze in plezali po gričih, kot da ste tudi sami divja koza. Se na svojo leseno nogo bi počabil, če bi vas gledal! Ej, veselo je, če je človek mlad in ima še vseh deset prstov! Prav zares da! – Ce hočete nekoliko pogledati po otoku, kar staremu Johnu povejte, pa vam boste pripravil južino, da jo vzamete seboj na sprehoj!“

Nad vse prijazno mi je potrepljal po ramu, prijet za berglio in odšepal pod krov.

Kapitan Smollett, graščak in doktor Livesey so stali na zadnjem krovu in se pogovarjali.

Dalje prihodnjie.

Ljudski zastopnik za kmeta. — Kaj pravite na to, klerikalni bujskati in bričiči?

Mi pa odgovarjamo kratko in jadrnato. Obljube g. Puclja se nikdar ne bodo izpolnile, ker je Pucelj tudi kot minister navezan na dobro voljo srbskega finančnega ministra, ki se spominja naše Slovenije samo takrat, kadar potrebuje denar njenih davkoplăčevalcev, ne vidi je pa takrat, kadar naj bi pomagal. Samostojni minister naj rajši ne govori toliko o 50 in 20 milijonskih postavkah, katerih naša Slovenija ne bo deležna. Bilo bi veliko bolje, da nam g. minister raztofmači „potrebo“ visokih davkov. Ga Pucelj nam tudi ni povedal, iz kakšnih razlogov da je vlada s prvim septembrom zvišala razne pristojbine, takse in tarife. Kaj nas brigajo njegove velikopotezne obljube, ki se nikdar ne bodo izpolnile. Kaj nam pomaga krediti, ki so v prvi vrsti namenjeni za Srbijo in druge pokrajine! Visoki davki, takse, tarifi, in druga bremena kričijo do neba. Prepričani smo, da bo prišel dan, ko bo dolenski mesar slovenskemu ljudstvu predlagal račune svojega protiljudskega dejovanja.

Potne izkaznice.

Naša demokratsko-samostojna beografska vlada je obremenila potrebitnost našega ljudstva z nevzdržno nadlogo potni izkaznic. Za vsak prestop meje domače občine se zahteva potna izkaznica in baš radi nepotrebitne uvedbe demokratsko-samostojnih potnih izkaznic je zavladala nepopisna nevolja med našim kmetskim ljudstvom. V ocigled tej upravičeni ljudski nevolji radi upeljave potnih izkaznic se je obrnil poslanec dr. Hohnjec v imenu Kmetske zveze in Ljudske stranke 14. avgusta na notranjega ministra, Svetozarja Pribičeviča z naslednjo interpelacijo:

Nekako pred 14 dnevi je izšla odredba ministrstva za notranje zadeve, koja je predpisala izkaznice za potovanje v tuzemstvu. Vsaka oseba brez izjeme, tako je velevala naredba, mora za vsako potovanje iz enega kraja v drugi kraj imeti posebno potno dovoljenje. Ko je prebivalstvo doznaло to naredbo, se ga je polotila velika in upravičena nevolja. Zaradi par oseb, ki so osumljene komunističnih, prevratnih ali protidržavnih stremljenj, vendar ne gre vse ljudstvo v državi postaviti pod policejsko in žandarsko kontrolo. Državna oblast ima dovolj varnostnih organov, da nadzorujejo sumljive osebe, nima pa pravice brez zadostnih, tehnih razlogov razburjati in mučiti vse potujoče občinstvo. Kljub temu, da so nekateri časniki pomirjali ljudi, češ, da ta naredba v Sloveniji ne stopi v veljavo, dokler se ne objavi in pojasni v ljubljanskem „Uradnem listu“, se je naredba začela izvajati tudi v slovenski pokrajini. Nežupanstva na deželi, ne potniki niso bili obveščeni o tem, da se, in kakšne legitimacije se zahtevajo. Policejski predstojniki so začeli postopati samovoljno in svojevoljno. Dne 9. avgusta sta v vlak Cakovec-Maribor prisla žandarja ter zahtevala od potnikov legitimacije. Kdor ni imel potne izkaznice, je bil neusmiljeno postavljen na zrak. Nekaj potnikov, ki so plačali celo vožnjo, je moral iz vagonov v Malo Nedejji, nekaj v Moškanjcih itd. Ko so ostali potniki iz vlaka Cakovec-Maribor izstopili na mariborski postaji, se jim je reklo, da se bo naredba začela izvajati šele 10. avgusta, ljudje pa so bili pognani iz vlaka že 9. avgusta. Slični slučajci so se dogodili tudi drugod. V neslužbenih časnikih k tej naredbi objavljeno „službeno tolmačenje“ hoče celo stvar nekoliko omiliti s tem, da proglaša kot zadostno leditmacijo, staro ne nadeto dni, opremljeno s fotografijo, ali s fotografijo opremljen potni list, potrjen po 20. juliju 1921, ali posebne potne izkaznice itd. V istini pa povzroča tudi tako „tolmačena“ naredba potujočemu občinstvu veliko neprjetnosti, zaprek in težav. Ljudje so zelo nevoljni, ker imajo vsled naredbe nepotrebne stroške in pota, ker s čakanjem na izkaznice izgubljajo veliko časa, ne morejo pravocasno odpotovati, dospajo dostikrat prekasno, po nepotrebni trošijo denar, imajo izgube pri trgovjanju in drugih poslih itd.

Ministrstvo naj pomisli, da je neupravljeno in zato tudi neumestno brez zadostnih razlogov delati državljanom neprilike, jih dražiti in mučiti, jim delati nepotrebne stroške. Mesto, da bi ministrstvo bilo sledilo dobremu vzgledu Zveze narodov, ki je na posebni konferenci zahtevala velike olajšave za potovanja iz ene države v drugo ter za ta svoja olajševalna dočila že tudi dobila privoljenje večne evropskih držav, pa dela lastnim državljanom za potovanje v lastni državi zapreke, potežkoče in ovire.

Vprašam torej g. ministra za notranje zadeve, ali je voljan takoj ukiniti to neutemeljeno in nepotrebno na redbo?

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Beografsko politično gibanje miruje. Ministrski predsednik Pašić odstopuje v Pariz h kralju Aleksandru, da mu bode poročali, koliko smo zopet izgubili na ozemlju v zadnjem času. Tri ministri si ogledujejo ljubljanski sejm, beografsko ministrsko poslopje menda čuva in straži edini Pribičevič. Sedaj še menda ne bo niti ministrskih sej, dokler se ne vrne večina ministrov zoper v Beograd.

A v s t r i j a je začela z vojaštvom zasedati prvi del Zapadne Ogrske, katerega jej je prisodila mirovna pogodba. V drugi del tega ozemlja se še ne upajo Avstrijo, ker je še tamkaj madžarsko vojaštvo. Madžavezniška komisija bo skušala Madžare pregovoriti, da bodo izročili tudi ta drugi del Zapadne Ogrske mirnemu potom Avstriji.

F r a n c o s k a Briandova vlada se pripravlja na odsop, ker namenjava preosnovati ministrski kabinet in vzpostaviti novega finančnega ministra.

G r š k o - t u r ū k o vojno še vedno nadaljujejo, vendar nam manjkajo v zadnjem času verjetni podatki, kdo zmaguje in kdo je tezen. Po turških poročilih so zmagovalci Turki, po grški pa grške čete.

Tedenske novice.

Pri Sv. Mariji na Hoštu, podružnici nadžupnije Sv. Martin pri Slovenjgradcu, se vrši dne 8. t. m., na Martin praznik velik mladinski tabor. Tabor bo manifestacija katoliške mladine slovenjgraškega okraja. Vabiljeni so vsi, posebno mladina, k pravobilni udeležbi!

t Shod Slov. ljudske stranke pri Sv. Križu na Murskem polju se je obnesel nad vse pričakovanje dobro. Shoda se je udeležilo toliko odličnih pristašev SLS iz ljutomerskega in iz gornjeradgonskega okraja, da velika dvorana vseh udeležencev ni mogla obseči. Shodu je predsedoval starosta naših somišljenikov g. Slanc, govorili so narodni poslanci Stanonik iz Kranjske, Roškar in Pušenjak ter tajnik Zebot. Shod je trajal od 3. do pol 7. ure zvečer. Ljudstvo je v posebnih resolucijah izrazilo popolno zaupanje Jugoslavanskemu klubu, posebno načelniku dr. Korošcu v borbi za slovensko avtonomijo. Ljudstvo je ogorčeno ob sodilo izdajstvo Samostojne kmetijske stranke glede slovenske avtonomije in novih ljudskih bremen. — Shod je pokazal, da je naša lepa Prlekija v ogromni večini v taboru Slovenske ljudske stranke.

t Razmire pa, razmire...! Slovenski demokrati so se pred in po volitvah z vsemi širimi branili avtonomijo, češ, da potem slovenski razumniki, kakor učitelji, profesorji, uradniki itd. ne bodo v srbskih pokrajinah dobili služb. Sedaj pa avtonomije ni vrla nastavlja po Južni Srbiji — ruske učitelje, katoliške učitelje po Banatu pa zatira. — Isto je z vojsko. Vojni minister je v proračunu zahteval za vojne izdatke celih — 10 milijard dinarjev. Mislimi smo, da bo to velikansko svoto, ki je daleč pretirana, uporabil za izpopolnitve naše armade, pa smo se zmotili. V vojno službo so vzeli ogromno število ruskih vojakov-beguncov, tehnikov, vojaških uradnikov itd. in te je treba izdrževati. Kam naj vodi to gospodarstvo, če bodo sprejemali v službe begunce iz vseh delov sveta? Ruski Wranglovci bodo sedaj stražili naše meje napram

Madžarom in Albancem. Uporabili bodo tudi proti vojaskim deserterjem v Južni Srbiji. Sedaj se pa vprašajmo: Cemu potem toliko našega vojaštva, ako si z njim ne moremo zavarovati naših mej? Davčni vijak prisika najbolj ravno vsled vedno večjih zahtev višjih oficirjev, ki nimajo smisla za pravo državno gospodarstvo. Naši poslanci so se vedno branili visokim vojaškim postavkom v proračunu, toda kaj pomaga, če pa kimajo z vojnim ministrom naši demokratije in samostojni.

t Zakaj bodo uporabljali državno posojilo? Beografski list „Trgovinski glasnik“, glasilo srbskih velebogatašev, piše dne 27. avgusta, da bo vrla uporabila novo 500 milijonsko državno posojilo za obnovitev obstoječih železniških prog in za osvoboditev glavne proge Zagreb—Beograd—Caribrod ozir. Djedjelija. Posamezne postavke se glasijo: 1. Za vpostavitev prometa na progi Zagreb—Beograd 4 milijone dinarjev. 2. Nabava železniških pragov in drugega materijala 32 milijonov dinarjev. 3. Zgradba tovarne za brikete 20 milijonov dinarjev. 4. Zgradba osrednjega skladišča v Bagajnici 4 milijone dinarjev. 5. Transport žel. tračnic 1 milijon 600,000 din. 6. Nabava materijala za bosanske železnice 1 milijon 670,000 dinarjev. 7. Popravila lokomotiv in vagonov 34 milijonov. 8. Vodne postaje v Novski, Vinkovcih, Somboru, Indrijiji in Veliki Kikindi 8 milijonov dinarjev. 9. Nabava lokomotiv in vagonov za ozkotirne železnice 15 milijonov dinarjev. 10. Razširjenje in zgradba delavnic v Zagrebu, Bečkereku, Nišu in Sarajevu 12 milijonov dinarjev. 11. Delavnica v Ljubljani 5 milijonov dinarjev. 12. Gradska stanovanj pri oblaščnih direkcijah 4 milijone 730,000 dinarjev. 13. Zgradba za nadzorstvo v Ljubljani 12 milijonov dinarjev. 14. Razširjenje skladišč 5 milijonov. 15. Vzpostavitev izgibališč na glavnih progah Zagreb—Beograd—Niš—Djedjelija itd. 40 milijonov dinarjev. Vse to znaša 200 milijonov dinarjev in preostane še 300 milijonov. Kam jih bo vrla vtaknila? Naše poslance opozarjam na to dejstvo, da bodo zahtevali načančno polaganje računov.

t Muslimani za avtonomijo. Muslimanski narodni poslanec dr. Džafer Kulenovič, kateri je izstopil kot predstavnik pristaš avtonomistične ureditve naše države iz Jugoslav. Muslim. klub, je priredil pred par dnevi v svojem volilnem okraju veliko politično zborovanje, katerega se je udeležilo čez 1500 volilcev. Po njegovem poročilu so volilci stavili resolucijo, v kateri odobravajo njegovo edino pravilno vernost avtonomističnemu programu, na katerega podlagi je bil izvoljen za poslanca. Sedaj že muslimanski volilci uvidevajo, kako jih je večina poslancev njihovega klubova dovedla s centralizmom v gospodarsko in kulturno-politično odvisnost in nesvobodo.

t Od Sv. Jurija na Pesnici izvemo o „sijajnem“ shodu samostojnega Schnuderla in Dobnika dne 14. avg. tele zanimivosti: med ovenčanimi slavoloki z samostojnimi napisi je sprejela muzika auto govornikov. Nad 4 ure so mučili dobra dva ducata poslušalcev z deco vred. Eden govornik je zoper vedel povedati, da samostojna ni zoper vero; zato sta pa Schnuderli in Robnik, ta slavni Šentjurški Šolnik in nadstrankar, ki je zborovanje vodil, odprla vse začrnice svoje zgovornosti, da kar najbolj osmešita vero in pobožnega kmeta pa svetega Izidorja itd., kakor to štajercijanci in samostojneci tako dobro znajo. Prejšnji dan je Robnik menda celo pouk v Šoli opustil, da je mogel vse kar najlepše pripraviti. Zato pa ga je določeno tudi odlikovanje, kot do danes še nikogar v SHS: dal se je izvoliti za častnega člana samostojne! K temu odlikovanju tako odličnega značaja in „narodnega delavca“, kakor je gosp. Robnik, seveda iz srca čestitamo in njemu i SHS! — Ce se omenimo, da je samostojni auto med shodom zvezal Šentjurške samostojne „dame“ skupaj na ples, smo vse povedali.

t Policijska ura za gostilne. — Bivša liberalno-samostojna dež. vladila je to poletje nenačno zoper podaljšala policijsko uro tudi po deželi celo do 11. ure. Bog ne daj, da bi bila vrla storila na ljubo svojim dragim so-

mišjenikom, raznim proti-klerikalnim birtom in šnopsarjem, marveč je to u-krenila le iz gole ljubezni do naroda in v goreči skrbi za socialno in gospodarsko dobrobit ljudstva! In vendar naša neslabostojna pamet te skrbi in ljubezni ne razume, marveč pravi: mogoče, da je to nekoliko upravljeno po mestih, kjer se ljudje pozno vračajo z izprehodov, in po kolodvorovskih restavracijah; a kjer so drugod na deželi ljudje čez 9. uro v gostilni, je gotovo čez potrebo in torek — zlo! Nedavno sem videl, da so se v nedeljo ob 5. uri popoldne v dveh sosednih krčmah pretepali. Vse v narodov blagor! Tudi samostojni žegen!

t Samovolja mešarjev. Iz Sentilja v Slov. gor. nam poročajo, da mešarji v tamkajšnji okolici še vedno prodajajo meso po 20 K, čeprav se v Mariboru prodaja isto meso po 14 do 16 K. Čudimo se, da oblasti ne posežejo vmes, saj je vendar znano, da kupujejo ti mesarji živino po 7 do 8 K za 1 kg žive teže. Upajmo, da bo okrajno glavarstvo napravilo postopanju in samovolji okoliških mesarjev potreben konec.

t Pričetek šolskega leta v Mariboru. Na mariborski državni gimnaziji se bodo vršili vsi ponavljalni izpit za preteklo šolsko leto dne 10. sept. od 8. ure naprej. Sprejemni izpit za prvi razred se bodo vršili dne 12. septembra od 10. ure naprej. K sprejemnim izpitom se prilagasi s krstnim listom in s spričevalom zadnjega šolskega leta do 11. septembra na ravnateljstvo zavoda. Tudi na dan izpitod 8. do 9. ure se še sprejemajo pričasila. Dodatni izpit privatistov in obolelih se vršijo dne 12. septembra od 9. ure naprej. Vpisovanje bivših in novih gimnazijcev za razrede od 2. do 8. se vrši dne 13. septembra od 10. ure naprej. Ob 12. uri tega dne se redni sprejem zaključi. Dne 14. septembra se prične redni šolski pouk. — Na državnem moškem učiteljišču v Mariboru se vrši vpisovanje bivših učencev vadnice ter gojenčev in gojenčnih letnikov v pondeljek, dne 12. septembra dopoldne. Na novo vstopivši se naj zglate dne 12. septembra po polno. Gojenči in gojenke se bodo sprejemale samo v 3. in 4. letnik. Bivši učenci in gojenči ter gojenke naj prinesajo k vpisovanju zadnje šolsko spričevalo, novo vstopivši pa krstni list in zadnje šolsko spričevalo z odhodnico. — Na državnem dvorazredni trgovski Šoli v Mariboru se prične prijave za vstop v I. dežki letnik sprejemati najpoznejno do 10. septembra. Za dekliski oddelek I. letnika se novih prijav ne bo sprejemalo. Dne 12. septembra se začnejo sprejemni in ponavljalni izpit. Dan 14. septembra je reden šolski dan. Opazujmo, da sta ptujska in celjska gimnazija realni gimnaziji, na katerih se ponuja grščina, ki je potrebna vsem, ki hočejo postati duhovniki in zdravniki.

t Pričetek šolskega leta v Mariboru. Vpisovanje na državnem ženskem učiteljišču v Mariboru se vrši za I. in II. letnik dne 12. septembra od 8. do 12. ure v poslopu na Zrinskih trgu št. 1. — Vpisovanje na dežki meščanski Šoli bo dne 11., 12., in 13. septembra vselej od 8. do 12. ure. Dne 12. in 13. septembra pa po potrebi od 14. do 16. ure.

t Na državni realni gimnaziji v Ptuju se bodo vršili sprejemni izpit dne 11. septembra t. I. od 9. do 11. ure. Sprejemni ponavljalni in naknadni izpit pa dne 12. septembra ob 8. uri. Vpisovanje novih učencev dne 12. septembra od 10. do 11. ure, vpisovanje starih učencev dne 13. septembra od 10. do 11. ure. Sprejem novih učencev v III. razred je omejen.

t Na drž. realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpit za I. razred v torek, 13. t. m. ob 8. uri zjutraj; vpisovanje v II.—VIII. razred v torek od 9.—12. ure dopoldne; ponavljalni in dodatni izpit 12. 13. septembra. Dne 14. septembra je ob 8. uru maša, 15. septembra se prične redni pouk.

t Cudno gospodarstvo. Iz Hoč nam pišejo: Pri nas se je pričelo v zadnjem času nekoliko bolj gospodarsko delati. In to je bil zadnji čas. Od povsod namreč slišimo, in v raznih časopisih beremo, kako velikega pomena je elektrika. Vsi se še dobro spominjam, kako se je v prejšnjem krank

skom deželinem zboru delačem za elektrarno v Zavrsnici na Gorenjskem in kako so ji razni gospodje nasprotovali. Danes pa navzlic temu deluje in na Gorenjskem menda ni kmetsko hišo, ki bi ne imela te luči. Prej so morali pa s smrdljivo petrolejko ali pa celo s traktami svetiči ponoči, kadar petrolej je ni bilo. Toda ta je tudi danes še predlag. Vsled tega smo tudi pri nas zvezeli misli na elektriko, ko imamo vendar tako blizu falko elektrarno. Seveda smo bili sami preslabi. Zdaj je pa začela tovarna v Račjem napeljavati elektriko in dogovorila se je z več občinami, da se bo skupno napravila napeljava. Vse smo že meli prizadeleno. In veseli smo se nove ljudi. Toda vedno so kaki nevošljivci in zagagari, ki delajo nasprotje. In ti so najbolj bogati, ki jim nič ne manjka in ki imajo v Mariboru več hiš in vil z elektriko, namreč gospodje Serbauini in Franz iz Maribora. Ti ne pusti, da bi se vodila elektrika čez njihova posestva, samo, da oškodujeta kmetja. Skoro gotovo se boje, da se bo do kmetje združili ter napravili skupen milijon na elektriko. Prosimo slavne oblasti, naj pomagajo ubogemu kmetu, da bo prišel do svojih pravic, čeprav mu jih bogataši ne privoščijo. Pred očmi pa morajo imeti oblasti, da tu ne gre za klerikalce ali liberalce, marvjet za slovenskega kmeta, ki danes ne potrebuje več nemškega valutata.

† Veleselje v Ljubljani. Dne 3. septembra je bil v Ljubljani slovesno otvorjen prvi veleselje, ki bo trajal do 12. septembra t. l. Na sejmu je več oddelkov, takozvanih paviljonov, v katerih je razstavljen različno blago. Ni oddelku za papirno blago vidimo razne pisalne potrebščine, slike itd., v oddelku za pohištvo razno sobno, pleteno pohištvo od najpriprostjega do najfinješega. Zlasti zanimivi so oddelki za pravrstno železnino kot poljedelski stroji, stroji za obdelovanje lesa, električni stroji, sesalke, mlini, valjano železo, žica, pločevina, stadičniki, okovi, ključavnice, kose, srpi, sekire, motike, lopate, rokodelsko in poljedelsko orodje vsake vrste, železna posoda, jekleni zvonovi, reznovrsta bakrena posoda, bronasti zvonovi, lovski puške, tehtnice itd. V oddelku za tesne proizvode je razstavljen surov, rezan in tesan les, reznovrsti sodi, glinaste peči itd. V oddelku za poljedelske proizvode najdeš raznovrstne poljske pridelke, višo, sadje in žganje. V trgovskem oddelku vidiš vsakovrstno blago iz naše države in iz drugih držav, zoper v drugem oddelku je razstavljen usnjarsko blago, usnje vsake vrste, sedarski izdelki, jermenii, torbe itd. V nadaljnji oddelkih vidiš razno perilo, obleko, tkanine, pletenine, nogavice, klobuke itd. Kogar zanima, naj si ogleda ta veleselje v dobi od 3. do 12. septembra. Udeležencem sejma je zagurana polovična vožnja po železnični oskrbi si pa morajo to začevno legitimacijo.

† Velikepotezni načrt za zgradbo jugoslovanske železnice. V našem ministrstvu za promet izdelujejo velikepotezni načrt za zgradbo železniške proge Beograd—Smederovo—Mehadia—Bukarešta. Ta železnica bi spajala Rumunijo z Jadranskim morjem.

† Izjava. Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ izjavlja na notico z dne 28. VI.: „Učitelji špiceljni davčni občinstvi“, da nikakor niso bili mišljeni vsi učitelji kot špiceljni davčnih občinstv, ampak se je naša trditev nanašala samo na one učiteljske osebe, ki jih po imenu in dokazih kot bivše območne nemškutarje poznamo kot take. Za druge pa, ki so se po pavšalnem pojmovanju te notice čutili užaljene, naj služi ta izjava v pomirjenje in začasenje. S tem bodi ta začeva poravnana. — Uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“

† Dvojni samoumor pri Sv. Barbari niže Maribora. Ljudmila Petrowiš in tesarski polir v Strnišču pri Tomažu Klinču sta imela malostno ljubezensko razmerje med seboj pred vojsko. Tomaž pa je moral k vojakom in Ljudmilu ni dolgo časa dobiti nobenega glasu od svojega ljubimca. V nadu, da je Tomaž mrtev je poslala premožnejšega, 58 let starega brivega na Reki, s katerim je imela tudi eno hčerkko. Pred nekaj dnevi pa je Šta Ljudmila v Zagreb na obisk k

svojim staršem. Pri tej priliki se je srečala s svojim prvim ljubimcem Tomazem, katerega je domnevala med mrtvimi. Prva ljubezen se je zopet vnela — Ljudmila in Tomaž sta začela od Zagreba naprej po vseh mestih uživati nedovoljeno zakonsko srečo. Tako sta dospela v torek, 30. avgusta k Sv. Barbari niže Maribora, kjer ima Tomaž sorodnike. V torek sta popovala in jedla skupaj ob zvokih načasa za nju najete godbe v gostilni Schauperl pri Sv. Barbari. Ko sta bila že sita in napojena z vsem dobrim, vzame Ljudmila Tomažev notes in mu napiše v njega: Dovolj je trpljenja. Nato potegne Tomaž revolver, ga sproži za poskušnjo enkrat v tla, drugič v Ljudmillo nad srce in tretič v samega sebe v srce. Ljudmila je zaveta se zbežala v kuhinjo, kjer se je zgrudila mrtva, Tomaž pa je bil pri prici mrljic. Tako je zahtevala zopet enkrat nesrečna ljubav kar dve človeški žrtvi.

† Po južni Srbiji — zlasti po Sandžaku so upori in krvavi boji na dnevnem redu. Ze od nekdaj je po gozdovih in planinah polno hajdukov ali odmetnikov. Dosti jih je, ki imajo rop in umor na vesti, dosti je pa tudi takih, ki so v šumi radi krivic od strani državnih organov. Za časa avstrijske okupacije so se ti ljudje borili proti tujemu nasilju, ko pa je prišel preobrat, so se vsi nadali, da pride čas, ko se bode vse umirilo in urenilo. Up je bil prazen in danes celo beograjski časopisi priznajo, da je postal slabši kot poprej. Voditeli srbske uprave, ki bi imela umiriti in kultivirati v vojnih grozotah zbegano prebivalstvo, niso imele ne srca in ne smisla za plemensko in versko strpljivost. Iskalii so samo profit na škodo turškega prebivalstva — seveda ubožnih slojev in ne begov — ter zbirali okrog sebe ki so ščivali Srbe proti Muslimanom za upravne organe načnurovali. Ijudi, in pestili narod z bajonetom in gorjaco. Danes se polajajo južnosrbske gore s hajduki in previla se kri — kriva, še bolj pa nedolžna, ker je bližje pri roki in ker celo državni zakon dovoljuje, da se preganjajo sorodniki beguncov do četrtega kolena. Pravljekel je ustvaril laži-demokratizem v teh krajih. Vsak žandar dela kar hoče, vsak „divjak“ je dober za „varnostno“ službo in ker domačih primanjkuje, so si najeli divje ruske kozake. Tega divjaštva ni krivo preprosto srbsko ljudstvo. Med njim in med turškimi seljaki bi v kulturnih in urejenih razmerah vladal najlepši mir in sloga. Kriji so napol izobraženi in divjaško navdahnjeni „pisarji“ in drugi uradniki po raznih uradilih, ki se hočejo pokazati kot „boljši“ ljudje in „boljši“ pravvrstni državljanji in tem, da preklinajo muslimanom vse, kar jim je sveto, da blatio njihovo vero in skrunijo njihove žene. Proti divjaštvu raznih demokratskih „pisarjev“ ni zakona in tako se dogaja, da si po krivici preganjani in oškodovani ljudje s puško v roki po hostah in planinah na lastno pest iščejo varstva in pravice. Ce pogledamo pri nas razne srbske carinike in druge mogične osebe, si lahko predstavljamo, kako izgledajo in ravnajo razni gospodarji ubogega prebivalstva.

† Divjaštva laških fašistov. Dne 2. septembra zarano zjutraj je tolpa laških fašistov, oborožena s samokresi, udrila v Narodni dom pri Sv. Ivanu v Trstu, polila vse prostore z benzino in ga začigala. V kratkem času je poslopje pogorelo do tal. Skoda se ceni na ¼ milijona laških lir. Razburjenje med tržaškimi Slovinci je nepopisno.

Dr. Franc Kartin, zobozdravnik v Slovenski ulici 9 se je vrnil in zoper ordinira.

Gospodarsivo.

g Kmet podružnica Maribor in okoliš. Prihodnje leto na travnikih brez umetnih gnojil ne bo obilega pridelka. Izmed kalijevih gnojil nam je na razpolago samo kajnit, ki se pa že mora trositi ta jesen. Podružnica opozarja, da ima v skladisču (Klanjšek in Paič, Vetrinjska ulica) dovolj kajnit. Superfosfat in apneni dušik se trosita spomladši.

g Razvoj grozdja v preteklem mesecu. Grozd ima pri mali graševini na Portalis 1902 v Mariboru 114 ja-

god. Grozdje iste trte lega se je preiskalo 1. avgusta in 1. septembra, ugotovile so se slednje spremembe: teža grozdja 1. avgusta 44 g, 1. sept. 85 g, jagode vsebujejo % kislinske dne 1. avgusta 3.27, 1. sept. 1.68, sok vsebuje gramov kislinske 1. avgusta 4.29, 1. sept. 1.9.

g Vlinska letina v Haloza. Halinski vinogradi nam bodo letos podarili izvrstno kapljico. Ne bode je sicer posebno veliko, ampak kar bo, to bo izborni. Ze sedaj prihajajo kupovalci, ki ponujajo od trsa po 18 do 20 K za liter. Vinogradsniki, ne prenaglite se s trgovijo! Grozdje naj popolnoma dozoci in imeli boste nekaj nenavadno dobrega.

g Tečaj za ohranjevanje sadja. Na državni vinarski in sadarski šoli v Mariboru se bo vrnil dne 19. in 20. t. m. brezplačen poučni tečaj za ohranjevanje sadja. Predavanja se začnejo ob 9. uri predpoludne. Kdor se želi udeležiti tega tečaja, mora naznaniti najpozneje do dne 18. t. m. to svojo željo ravnateljstvu zavoda.

g Cene žitu. Cene žitnih pridelkov so letosno jesen po vsej državi neverjetno poskočile. Za kilogram pšenice plačujejo v Sloveniji po 10.50 K, ječmena 10 K, ovsa 8 K, koruze 10 K, ajde 9 K in leče 17 K. Bela moka se še drži na ceni 18 K 50 v za 1 kilogram, toda tudi v tem oziru zremo z vso skrbjo v bodočnosti. V Zagrebu plačujejo meterski stot pšenice po K 1060 do 1070, koruze 880 do 885 K, in ovsa 775 do 775 K. V Novem Sádu pa stane pšenica 1020 do 1050 K meterski stot, rž 780 do 780 K, ječmen 600 do 830 K, moka 1 kg 15.40 K, otrobi meterski stot 480 do 500 K. V zadnjem času je začela kupovati Italija žito in živilo v naši državi, kar bo bržas povzročilo, da cene za žito ne bodo padale.

g Skrbite za semena. Vsled dolgotrajne letosne suše bo imela črna detelja izredno malo semena. Čehoslovaška, ki je na leto izvažala mnogo lepega detelnega semena, je že izdala prepoved za izvoz detelnega semena. Cene se stalno dvigajo in bati se je, da bodo do pomladni dosegli nečuvano višino. Tudi je popraševanje po semenu detelje lucerne zelo živahno. Istočasno je popraševanje po travnatih semenih zelo živahno, ker so letos fratre in travnata semena slabo obrodile. Tudi pesno seme ne kaže ugodno. Cena za laneno seme je v kratkem času poskočila od 7 K na 13 K za 1 kilogram. Za makovo seme se obeta slaba letina. Edino konople imamo v izobilju, kajti v raznih skladisčih je nakupljenih še več sto wagonov konople. Našim kmetom resno priporočamo, da si pravčasno oskrbijo razna semena!

g Hmelj. V Savinjski dolini bo v nekaterih dneh končano obiranje pozega hmelja. Glede množine hmelja so nekateri hmeljarji zadovoljni, kakovost pozega hmelja je izbrana. Barva in vsebina je odlična. V Zatu plačujejo hmelj po 6500 do 7000 čehoslovaških K za 50 kg. V Nürnbergu pa po 6500—7200 mark za 50 kg.

g Na mariborski svinjski sejem dne 2. septembra se je pripeljalo 513 prasičev in 9 koz. Cene so bile slednje: Mladi prasiči od 4—7 tednov stari komad 150 K. do 180 K, 8—11 tednov stari komad 240 do 260 K, 3—5 mesecov stari komad 280 do 700 K, 6 mesecov stari komad 800 do 1000 K. Plemenški, živa teža 1 kg 26 do 28 K, po pitani za zakol mrtva teža 1 kg 30 do 36 K, koze so stale komad od 200 do 350 K. Kupčija je bila zelo živahna, prodalo se je zelo veliko. Omenjeni sejem je bil najbolj obiskan od meseca septembra.

Lesna trgovina na svetovnem trgu.

Položaj na lesnem trgu se ni izboljšal in za nas se je še celo poslabšal.

Svedska, ki svojih lesnih izdelkov ni mogla vnovčiti na Angleškem in Holandskem, kakor po navadi, skuša dobiti za vsako ceno odjemalcev, kar se je deloma posrečilo v deželah, ki leže ob Sredozemskem morju, zlasti pa na Spanskem, deloma Francoskom in severni Afriki. Na ta način nam je nastal zelo nevaren konkurenčni poleg Čehoslovaške in Nemške Avstrije. Angleška in Holandska ne

kupujejo lesa, ker ste začožene dejedeželi z vsemi vrstami lesa za tak manj pol leta.

Francoska porabi za obnovo dežel velike množine lesa, ki jih dobiva dežela iz Nemčije, Nemške Avstrije, Poljske in Čehoslovaške. V prvi vrsti pride v poštev seveda stavbeni les. Toda tudi takoj se položaj najbrž ne bo izboljšal, ker je Francoska odklonila sprejem nadaljnih množin lesa, ki bi jih morala dobaviti Nemčija, kot vojno odškodnino. Očividno je poljski in finski les mnogo cenejši in najbrž je Francoska za letošnjo stavbeno sezono z lesom že založena. Isto, kar velja za Francosko, velja tudi za Belgijo in Švico, ki ima nakupljenega več lesa, kakor ga more porabiti.

Nemčija prideluje velikanske množine lesa, ki jih porabi v lastni deželi pri mnogobrojnih stavbah. Vsled tega so se tudi cene v Nemčiji mimo grede ustalile, četudi je odklonila spremembo velikanskih množin lesa, ki jih je v Nemčiji naročila. Vsled tega zastajajo tudi v Nemčiji velike množine lesa, za koje ni mogoče biti kupcev, ker tekmujeta na edinem trgu, ki še porabi nekaj lesa, to je Italijanskem, Čehoslovaška in Nemška Avstrija, v katerih državah vladojo sedaj cene, ki izključujejo vsako konkurenco drugih dežel.

V Nemški Avstriji stane 1 kubikmeter desk franko vagon nakladalna postaja K 3600.—, kar odgovarja našim K 600.— Razven tega je vsled stanja nemško-avstrijske valute tudi tovornina neprimerno cenejša, kakor pri nas.

Na ta način izgubivamo vedno več in na Italijanskem se realizirajo samo še stare pogodbe, ker je naš les najmanj za K 200.— dražji, kakor nemško-avstrijski.

Iz istega vzroka so nam tudi francoski lesni trgovci pokazali hrbet in nabavljajo velike množine stavbenega in železniškega lesa v Nemški Avstriji in v Čehoslovaški, kjer je les najmanj za 30% cenejši, kot pri nas.

g Lesni izvoz v Italijo. Na italijanskem lesnem trgu je zavladala stagnacija. Lesni trgovci so pokupili večje množine inozemskega lesa in ga sedaj prodajajo po skrajno nizkih cenah.

g Vrednost denarja. Ameriški denar stane 179.25—179.80 naših K. Za 100 avstrijskih K se plača 17—18, za 100 čehoslovaških krom 211 naših, za 100 nemških mark 208—210 naših in za 100 laških lir 815—818 jugoslovenskih K.

Razno.

t Veseli tatovi, Tržaški listi pričajo slednje veselo zgodbico: V ulici X so neznani tatovi vdrli v neko veliko trgovino s čevlji ter pokradli najboljše blago. Nato so telefonirali lastniku trgovine in ga ozmerjali, ker je postavil v svojo trgovino moderno blagajno iz betona, katere niso mogli odpreti. Lastnik je najprej mislil, da gre za šalo, toda ko je zjutraj prišel v trgovino, se je uveril o resnosti počnega telefonskega obvestila.

t Cudna požrešnost. V Hopkinsovillu (Amerika) so zdravniki nedavno operirali neko gospo Rossie Tucker. Pravila je, da jo želodec silno boli. Ko so ji odprli želodec, so našli v njem — 5 srebrnih kavinih žlico. Domneva se, da je ta žlica pogolnila v slaboumnosti. Dama se je po prestani operaciji prav dobro počutila.

t 60 kratni morilec. Pred dnevi je bil berolinškemu sodišču izročen nek Grossmann, o katerem je policija dognala, da je iz naslade umoril 60 gospa in deklic. Berolinčani se počprašujejo kako je neki bilo mogoče, da je ta zverina v človeški podobi skozi več let takoreko pred očmi počneje mogel izvrševati take zločine.

t 20krat večja zvezda nego sonce. Pariski list „Matin“javlja, da so na zvezdarnici Mount Wilson v Kaliforniji ugotovili premer zvezde Aktiu, ki znaša 300 milijonov kilometrov. Potem takem je ta zvezda 20krat večja nego sonce.

t Norec umoril dve osebi. Blizu Innosta je neki Weichselberger, biapec, kateremu se je vsled pijačevanja zmračil um, s kamnenjem ubil svojega gospodarja in gospodarjevo hči. Sel je nato na dvorišče in izkopal globoko jamo. Podal se je na bliž

njo kapljano ter tam mirnodušno posvedal, da je umoril kmeta in njegovo hči, še da dobi denarja za pljančevanje.

t Samomor vsled brezposelnosti. Nek Engelbert Griebaum je zaprosil za delo v tovarni za izdelovanje parirja v Gratweinu. Tovarna je zahtevala od njega zdravniško spričevalo, da je sposoben za delo. Zdravnik je pa spoznal, da za delo v tovarni ni sposoben, vsled česar ga tovarna ni sprejela v službo. Mož je nato šel v neko grmovje in si pognal kroglo v glavo. Bil je pri priči mrtev.

t Kako Nemci delajo. V Nemčiji delajo z vsemi močmi za povzdigo narodnega gospodarstva. Nemški poštni čekovni urad izkazuje prometa za 684 milijard (1 milijard = 1000 milijonov) mark. Ta številka nam jasno dokazuje gospodarsko jakost in silo nemške republike. Sam berolinški poštni čekovni urad je imel lansko leto 100 milijard mark prometa to je na dan okoli 500 milijonov mark. Tako delajo Nemci ... In mi?

t Najmanjša knjiga na svetu. V Londonu se je nedavno vršila dražba

raznih knjig in umetnin. Med posebnosti na tej dražbi prištevajo majhen molitvenik cesarja Karola V., ki je dolg 4 cm, širok pa nekaj nad 2 centimetra. Molitvenik ima 29 listov in je vezan v zlato ter opremljen z dragocenimi kamni. Prodan je za 800 funt-šterlingov, kar znaša v našem denarju prav ogromno sveto.

t V Indiji vre. Na mnogih krajih velikega indijskega cesarstva, ki spaša pod vrhovno oblast Anglije, je prišlo do krvavih bojev med vstaši in vojaštvom. Blizu mesta Kalkute so vstaši napadli močen oddelok vojaštvja in policije. V boju, ki je trajal celih pet ur, so zgubili vstaši 500 oseb, Angleži so pa izgubili enega častnika in 2 vojakov. Več vojakov je pa bilo ranjeno. Iz Indije prihajajo v Anglijo tako razburljiva poročila o uporih vstašev. Iz poročil je razvidno, da vre po vsej Indiji, kajti v vseh večjih mestih so po vojaških zastražena vsa državna poslopja.

Solskim uradom in vodstvom ter p. n. učiteljem in učiteljicem pripravča Cirilova tiskarna v Mariboru šols-

ke tiskovine in knjige, pisarniške potrebščine kakor: črnilo, peresa, peresnike, svinčnike, radirke, ravnila, papir, gobbe, kredo in drugo. Na razpolago ima tudi vse predpisane zvezke in šolske knjige. Posebno se opozarja na lepe risalne bloke. Kdor vzame najmanj 100 raznih zvezkov, dobri 10 komadov kot nameček za revne otreke. Cene vseh predmetov so priznane najnižje.

Starši, dijaki in učenci, pozor! Kdor hoče poceni kupiti šolske knjige in šolske potrebščine, posebno zvezke, risanke, risalne bloke, papir, peresa, svinčnike in druge reči, naj gre v Cirilovo tiskarno v Mariboru. Tam se dobi posebno poceni tudi fini risalni papir.

Sv. Evangeliji in Dejanje apostolov. Priredil prof. Jožef Zidanšek. Knjiga obsegata 545 strani, je krasno in močno vezana in stane s poštnino vred 30 K, brez poštnine 6 K manj. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. To je prva slovenska knjiga, v kateri najdeš vse štiri evangelije in Dejanje apostolov v celoti. Take knjige Slovenci dozdaš že nismo imeli. Sv. Pismo no-

vega zakona bi moralo biti v vsakem slovenski hiši, zato to knjigo vsem vernim Slovencem najtopljeje pripomemo!

Veneč sv. pesmi se je silne prikupil slovenskim cerkvem pevcem. S. izdaja je imela 600 pesmi, najnovejša 9. izdaja pa obsegata 1000 bogoljubnih pesmi. Urejena je tako, da se more rabiti tudi poleg 8. izdaje, ker se pripravili 600 pesmi strani nove izdaje popolnoma vjemajo z 8. izdajo, nove pesmi pa so vse v dodatku. Tako krasne zbirke slovenskih pobožnih pesmi ne najdeš nikjer. Venec stane vezan v polplatno s poštnino vred 30 K, brez poštnine 7 K manj. Naroči se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Pobožni slovenski pevci in pevke, sežite po tej krasni zbirki.

Hči Brezmadežne je molitvenik za Marijine družbenice obsegajoč krasna premišljavanja, molitve in pesmi. Optisuje tudi način sprejema v Marijine družbo. Stane okusno vezan s poštnino vred 36 K. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Ta molitvenik Marijinim družbenicam najtopljeje priporočamo!

MALA NAZNANILA.

Hiša s 5 sobami in 4 kuhinjami s velikim vrtom se pred v Studencih pri Mariboru, Ciril Metodova ulica 14. 637

Službo organista imel mlad, spremem organist, očenjen, v petju in orgljanju popolnoma izuren, stanovanje pogoj. Naslov: Stefan Šumen, organist, p. Maša Nedelja pri Ljutomeru. 1-4 638

Lep koleselj, v dobru, ima stroko iz usnja, malinski stroj s benzomotorjem 12 konjskih sil, sesalica za globok vodnjak, 16 metrov dolge cviči, kompletno v dobrem stanu se takoj prodaja. Več pove posetilk Franc Podlipnik, Teza 37, Maribor. 648

Cevi se iščejo za žago na turbine, luknja od 11 do 14 cm široka, dolgost 50 do 60 metrov; novi ali starji, toda zanesljivi. Konrad Žamolo, trgovec v Framu pri Račah. 647

Hiša s 5 sobami in 4 kuhinjami s velikim vrtom se pred v Studencih pri Mariboru, Ciril Metodova ulica 14. 637

Kuharica se išče, pritegnjena in zanesljiva oseba, ki je vajena v gospodinjstvu, v dobro gostilac v bližini Maribora. Kje, pore upravi lista. 1-2 615

Mlinarskega pomočnika za mlinarstvo s dobrimi spričevali in enega učenca, ki ima veselje do mlinarske obrti, ne pod 18 let starega sprejme po dogovoru Anton Lah, umetni valčni mlin, Zgornja Polščava pri Pragerskem. 641

Trgovski učenec zdrav, priden in pošten s dobrimi delskimi spričevali se sprejme tako v trgovini A. Preac, Rogatec. 1-2 642

Krojaški pomočnik se sprejme nastalo dele g. I. Partljič, krojaški mojster v Studencih pri Mariboru, Aleksandrova cesta 1. 649

Dr. med. Klara Kukovec ordinira zopet v Mariboru, Gosposka ulica 2, od 9.-11. ure in od 3.-5. ure pop. 636

Najboljše sukno, platno, hlačevino, svilene robe, baržun, pliš, vseh vrst perilo, odee, koce i. t. d.

kupite po brezkonkurenčnih cenah 635

Francu Mastek Maribor, Glavni trg 16.

Oglejte si zalogu!

Izjava.

Podpisana občaluje in preklicuje žaljive trditve v plazu sestavljenem od L. Trobentor soper etielski zbor v Kamniških Jelovcih, dne 20. avg. 1921.

636 Marija Rekič.

Poštovstvo oddaljeno 7 maja iz mesta Slovenjgradič, ki meri okoli pol 4 jaha z lepim sadnim vrtom lepa lega, se takoj proda. Naslov se požive pri g. Josipu Grosu, sodnemu slugu v Slovenjgradcu, kjer mora kupiti natančnejša pojasnila. 644

Žaga no vodno moč, kompletno opremljena v dobrem stanju na posestvu Ulbing pri Sv. Ožbaldu je na prodaji. Vpraša se naj pri V. Seketu pri Sv. Juriju na bregu pri Čakovcu. 650

Zdrobnički vodni mlin, kompletno opremljena v dobrem stanju na posestvu Ulbing pri Sv. Ožbaldu je na prodaji. Vpraša se naj pri V. Seketu pri Sv. Juriju na bregu pri Čakovcu. 628

priden učenec kateri je z dobrim uspehom dovril vsaj ljudsiko šolo. Ponudite pod "Trgovski vajence" 648 na 1-2 upravnitvo lista. 648

Kuharica Slovenska z dolgoletnimi spričevali, stara 55 let, išče stalno mesto k dobrni obitelji ali samostojnemu gospodu, kakor tudi v župnišču, kjer se iščiša v gospodarska dela. Naslov v upravi lista. 630

Ječmen, oves, koruzo, vinski kamen kupim po najvišji ceni

Milan Jelenko Lajtersberg pri Mariboru. 634

Krojaški pomočnik se sprejme nastalo dele g. I. Partljič, krojaški mojster v Studencih pri Mariboru, Aleksandrova cesta 1. 649

Naročajte naše liste!

Išče se pošten razumeški hlapec na gostilno k dobr hiši. Kje, pore uprava lista 640

DIJAKI!

Ako hočete dobro in po ceni simanske obiske, nabavite si isto pri trdki Rudolf Niefergal, manufaktura trgovina v Mariboru, Korsika cesta 1. Lastna krojačnica, izdelovanje točno. — Niske cene! 2-3 620

Benzin-motor nut iz mesta Slovenjgradič, ki meri okoli pol 4 jaha z lepim sadnim vrtom lepa lega, se takoj proda. Naslov se požive pri g. Josipu Grosu, sodnemu slugu v Slovenjgradcu, kjer mora kupiti natančnejša pojasnila. 644

Zrelo grozdje in vino gradov mariborske okolice plaže. Industrija sadnih izdelkov v Selnic ob Dravi. 4-5 586

Lep, lahek voz na peresa, se zamenja za viso. Vpraša se v Mariboru, Cvetična ulica 25/l. nástr. Josipina Šupan. 2-2 628

Pridnega učenca z dobrimi spričevali sprejme trgovina JAKOB LAH, Maribor, 2-2 Glavni trg 2. 632

Učenka iz poštene hiše, velika slovenčina in nemščina v govoru in pisavi, se sprejme v trgovino čevljiv E. Berna, Celje. Hrana in stanovanje v hiši. 2-3 627

Hlapci, dekle in majerce za maref se sprejmejo. Istako se sprejme en kočija na mesto. Naslov v upravi lista. 630

Na debelo! Na drobno! OBLEKO.

Pripravite in finejšte. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri Alojziju Arbeiter v Mariboru Dravska ulica št. 15 (pri starem mostu). 6-10 581

Učenca za izdelovanje gorjnih delov čevljev in na hrano sprejme V. Vožnik Maribor, Korolčka cesta št. 64. 2-3 615

Služba organista in mehanika v Št. Janu pri Velensu se raspišuje. Službeni prejški obstajajo v pionirski, moštni in ženski brzi. Obračni se je na župnišču urad Št. Jan pri Velensu. Nastopi se lahko takoj. 3-8 616

Gonilni jermeni za tovarne, mline, žage in poldjedeljake stroje v vsaki širini v zalogi pri Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 14. 569

Kdor ne verjame, naj poenostavljeno in prepričal se bede, da se kupi 3-5 500

Klobuke, čevlje, obleke,

dokolenice, potov. košare, torbice za trg in razno galant. blago najboljše in najeonejše pri trdki Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

vega zakona bi moralo biti v vsaki slovenski hiši, zato to knjigo vsem vernim Slovencem najtopljeje pripomemo!

Veneč sv. pesmi se je silne prikupil slovenskim cerkvem pevcem. S. izdaja je imela 600 pesmi, najnovejša 9. izdaja pa obsegata 1000 bogoljubnih pesmi. Urejena je tako, da se more rabiti tudi poleg 8. izdaje, ker se pripravili 600 pesmi strani nove izdaje popolnoma vjemajo z 8. izdajo, nove pesmi pa so vse v dodatku. Tako krasne zbirke slovenskih pobožnih pesmi ne najdeš nikjer. Venec stane vezan v polplatno s poštnino vred 30 K, brez poštnine 7 K manj. Naroči se v Cirilovo tiskarni v Mariboru. Pobožni slovenski pevci in pevke, sežite po tej krasni zbirki.

Starši, dijaki in učenci, pozor! Kdor hoče poceni kupiti šolske knjige in šolske potrebščine, posebno zvezke, risanke, risalne bloke, papir, peresa, svinčnike in druge reči, naj gre v Cirilovo tiskarno v Mariboru. Tam se dobi posebno poceni tudi fini risalni papir.

Sv. Evangeliji in Dejanje apostolov. Priredil prof. Jožef Zidanšek. Knjiga obsegata 545 strani, je krasno in močno vezana in stane s poštnino vred 30 K, brez poštnine 6 K manj. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. To je prva slovenska knjiga, v kateri najdeš vse štiri evangelije in Dejanje apostolov v celoti. Take knjige Slovenci dozdaš že nismo imeli. Sv. Pismo no-

vega zakona bi moralo biti v vsaki slovenski hiši, zato to knjigo vsem vernim Slovencem najtopljeje pripomemo!

Veneč sv. pesmi se je silne prikupil slovenskim cerkvem pevcem. S. izdaja je imela 600 pesmi, najnovejša 9. izdaja pa obsegata 1000 bogoljubnih pesmi. Urejena je tako, da se more rabiti tudi poleg 8. izdaje, ker se pripravili 600 pesmi strani nove izdaje popolnoma vjemajo z 8. izdajo, nove pesmi pa so vse v dodatku. Tako krasne zbirke slovenskih pobožnih pesmi ne najdeš nikjer. Venec stane vezan v polplatno s poštnino vred 30 K, brez poštnine 7 K manj. Naroči se v Cirilovo tiskarni v Mariboru. Pobožni slovenski pevci in pevke, sežite po tej krasni zbirki.

Hči Brezmadežne je molitvenik za Marijine družbenice obsegajoč krasna premišljavanja, molitve in pesmi. Optisuje tudi način sprejema v Marijine družbo. Stane okusno vezan s poštnino vred 36 K. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Ta molitvenik Marijinim družbenicam najtopljeje priporočamo!

MALINOVEC

sladek, dobite po pošti od 10 do 40 kg, po železnici od 20 kg naprej. Izdeluje se trojna kakovost: B po 40 K, G I po 54K, Gs po 60 K za 1 kg. Zadnji malinovec (Gs) je najbolj gost. Ljubijo ga kavarne in gostilne. Za pristnost in izborne blagojamčim zdravim in bolnim odjemalcem.

Industrija sadnih izdelkov v Selnic ob Dravi.

Maline in drugo sadje kupuje vsako množino 580

Mariborska mlekarna in tovarna sadnih konzerv družba z o. p.

: Streha : tvrdka za pokrivanje streh RUD. BLUM v Mariboru, Aškerčeva ul. 22 priporoča svojo še obstoječo zalogu splošno znanega najboljšega izvirnega

,Hatschek eternita“ ter strešne opeke, cementa za les, strešne lepenke za pokrivanje streh. — Strogo solidno in strokovno delo